

Barbara Okoniewska

PROCESY OSADNICZE NA POMORZU GDAŃSKIM I POMORZU ZACHODNIM^x W LATACH 1945-1950. PRÓBA PORÓWNIANIA

Próba przeprowadzenia analizy porównawczej procesów osadniczych od 1945 r. w województwach gdańskim i szczecińskim wiąże się z pewnymi trudnościami. Część z nich stanowi konsekwencję odmienności charakteru ziem, które weszły w skład obu województw. Gdańskie łączyło w zasięgu swoich granic administracyjnych powiaty byłego województwa pomorskiego oraz odzyskane, szczecińskie natomiast obejmowało tylko ziemie nowe. Innego rodzaju trudności wynikają z różnego stopnia zaawansowania badań szczegółowych nad oboma regionami; jest on nieco większy w przypadku województwa gdańskiego, mniejszy w przypadku Pomorza Zachodniego. Stąd też próby porównania zjawisk zachodzących na obu obszarach obciążone są między innymi znacznymi dysproporcjami szczegółów zjawisk możliwych do ukazania. Obu tym problemom chciałabym poświęcić nieco uwagi

1. Powojenne województwo gdańskie należało do nielicznych, które objęło swoim zasięgiem obszary mieszane, tzn. powiaty nowe i stare. Podobna sytuacja występowała jeszcze tylko w województwie poznańskim (na 40 powiatów 13 obejmowało ziemie nowe) i w województwie śląskim (na 23 powiaty 14 było na ziemiach odzyskanych). Specyfika tej grupy województw wydaje się warta uwagi, tym bardziej że stosowana dotąd w pracach historycznych i socjologicznych terminologia: "ziemie nowe, odzyskane" i "ziemie dawne, stare" utrwalila w powszechniejszej świadomości Polaków przede wszystkim różnice występujące między tymi dwiema grupami ziem.

^x W tekście używam zamiennie pojęć: Pomorze Zachodnie - województwo szczecińskie, Pomorze Gdańskie - województwo gdańskie.